

Piotr Misztal – Kielce

Sprawozdanie z działalności Koła Historycznego Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach za rok 2015

Koło Historyczne powstało dnia 2 kwietnia 2011 r. z inicjatywy alumnów Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach. Zrzesza ono kleryków tej uczelni posiadających zainteresowania historyczne. Opiekunem organizacji od samego początku jej istnienia jest ks. dr Andrzej Kwaśniewski, wykładowca historii Kościoła w seminarium kieleckim i dyrektor Archiwum Diecezjalnego w Kielcach. Od dnia 4 grudnia 2014 r. stowarzyszenie alumnów dysponuje własną pracownią, której nadano imię ks. prof. Daniela Olszewskiego. Została ona przydzielona dzięki życzliwości ks. rektora Pawła Tambora. Organizacja w następujący sposób definiuje swoje założenia programowe: rozwijanie u alumnów zainteresowań i zdobywanie wiedzy historycznej, poznawanie historii Kościoła w Polsce, poznawanie historii diecezji kieleckiej, kształtowanie kultury historycznej wśród duchowieństwa i w parafiach, praktyczne umiejętności z zakresu archiwistyki w odniesieniu do rzeczywistości parafialnej, poznawanie życia świętych szczególnie związanych z diecezją oraz ożywianie ich kultu¹. Dnia 31 grudnia organizacja liczyła 8 alumnów: Dawid Dzienniak (prezes), Piotr Misztal (protokolant), Sebastian Brzoza (skarbnik), Dawid Bęben (moderator fanpage’a, opiekun jego biblioteki), Wojciech Rutczyński (fotograf), Ireneusz Kamiński, Mateusz Szostak, Konrad Kowal. Stowarzyszenie zrzesza także 10 sympatyków².

Przedmiotem niniejszego sprawozdania jest przedstawienie działalności organizacji w roku 2015. Podstawowym wykorzystywanym materiałem są protokoły ze spotkań i sprawozdania zamieszczane na stronie seminarium

¹ *Koło historyczne*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/dzialalnosc-alumnow/kolo-historyczne/czlonkowie/> (dostęp 15 maja 2016).

² *Członkowie*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/dzialalnosc-alumnow/kolo-historyczne/czlonkowie/> (dostęp 16 maja 2016).

przez alumnów. Trzeba jednak zauważyć, że działalność koła wzbudziła już spore zainteresowanie i znaleźć można szereg publikacji, które o nim wspominają. W badanym okresie chodzi o następujące pozycje: artykuły A. Dziarmagi ogólnie o kleryckiej instytucji³ i pielgrzymce do Miechowa⁴ oraz artykuł W. Burzawy o diecezjalnej pielgrzymce do Miechowa⁵. Wzmianka znajduje się także w artykule pana P. Kardysia⁶. Ponadto powstało sprawozdanie z okresu lat 2011–2015⁷. W przeprowadzonych badaniach zostanie szczególnie uwzględniona realizacja założeń programowych i wpływ na formację seminaryjną. Prezentacja skupiać się będzie na czterech aspektach omówionych w podanej kolejności: posiedzenia organizacji i jej nadzwyczajne spotkania, współpraca z innymi środowiskami, wspieranie sanktuarium miechowskiego, działalność piśmiennicza alumnów.

Podstawową formą działalności kleryckiego stowarzyszenia są cotygodniowe spotkania odbywające się w czwartki o godzinie szesnastej. W 2015 r. odbyło się 18 podobnych posiedzeń (pełną ich listę zawiera aneks). Każde spotkanie jest numerowane i sporządzany jest z niego protokół. Niektóre wyjazdy programowe są wliczane w ich liczbę. Spotkania służą przeważnie rozwojowi osobistych zdolności alumnów i ich znajomości historii Kościoła. Alumni przedstawiają przygotowane uprzednio referaty, jak również odpowiadają na związane z nimi pytania. Zdaje się to być znakomitym sposobem pogłębiania wiedzy oraz rozwijania umiejętności analityczno-syntetycznych. Zdarza się, że referaty są profilowane w jednym kierunku i służyć mają dalszym celom. Chodzi tutaj mianowicie o referaty związane z planem oprowadzania po kieleckim seminarium. W niektórych wypadkach posiedzenia mają charakter przygotowań przed wydarzeniami organizowanymi przez instytucję. Dużą wagę członkowie koła przywiązują do spotkań, na które zapraszani są goście z zewnątrz, gdyż sprzyjają one tworzeniu współpracy między środowiskami naukowymi, a ponadto poszerzają horyzonty naukowe alumnów.

³ A. Dziarmaga, *Koło Historyczne Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach. Depozytariusze dziedzictwa diecezji*, „Niedziela” 58, (2015), nr 37, (wkładka kielecka), s. VII.

⁴ A. Dziarmaga, *Z kościoła Trójcy Świętej do Miechowa*, „Niedziela”, 58 (2015), nr 14, (wkładka kielecka), s. VI. [Pielgrzymka Koła Historycznego 07.03.2015 r.]

⁵ W. Burzawa, *Pielgrzymka do Sanktuarium Grobu Bożego w Miechowie*, „Niedziela”, 58 (2015), nr 9, (wkładka kielecka), s. II.

⁶ P. Kardyś, S. Konarska-Zimnicka, *II Ogólnopolskie Forum Dyrektorów Archiwów Diecezjalnych 14-16.06.2015. Archiwum Diecezjalne w Kielcach, Z dziejów miasta i regionu. Rocznik Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego w Skarżysku-Kamiennej*, 6 (2015), s. 225–227.

⁷ P. Kundera, *Działalność Koła Historycznego Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach (2011–2015)*, „Obecni”, 30 (2015), s. 122–128.

Konieczną rzeczą jest przyjrzeć się ważniejszym spotkaniom i inicjatywom, podejmowanym przez koło na terenie seminarium. Do takich należało spotkanie z Przyjaciółmi i Sympatykami Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach, które miało miejsce 10 stycznia 2015 r. Alumni zaprezentowali na nim krótkie sprawozdanie ze swojej działalności⁸. Jest to wydarzenie o tyle znaczące, że wskazuje ono na istotę funkcjonowania badanej instytucji. Organizacja mimo swego intelektualnego charakteru, a może właśnie dzięki niemu, ma na celu formację duszpasterską, co czyni nieodzownymi spotkania z wiernymi świeckimi. Sprawozdanie to pobudziło słuchaczy do wielu pytań. Należy też tutaj wspomnieć o spotkaniu z dnia 5 marca 2015 r. Referentem był wtedy zaproszony przez Koło Historyczne ojciec bernardyn dr hab. Aleksander Sitnik. Przedstawił on referat pod tytułem: *Geneza i struktury organizacyjne bernardynów do roku 1517*. Autor przedłożenia zaprezentował sylwetkę założyciela tego zgromadzenia, św. Bernardyna ze Sieny, jak również innych świętych zasłużonych dla rozwoju zakonu na ziemiach polskich: Jana Kapistrana, Jana z Dukli, Szymona z Lipnicy czy związanego z obecną diecezją kielecką Rafała z Proszowic. O. Sitnik przybliżył też intensywną działalność bernardynów w ramach czasowych określonych przez temat referatu. Sprawozdanie ze spotkania zostało umieszczone na stronie kieleckiego seminarium⁹.

Nieocenione znaczenie miało spotkanie ze specjalnym gościem, jakim była siostra Danuta Kozieł, a to dlatego, iż nie zamykało się ono tylko do grona alumnów, ale dostępne było dla osób z zewnątrz. Referat wygłoszony przez prelegentkę 14 maja 2015 r. w auli WSD im. ks. bpa Czesława Kaczmarka nosił tytuł: *Represje władz komunistycznych wobec sióstr zakonnych w okresie powojennym*. Badania siostry ukazywały dążenia władz do niemal całkowitego usunięcia zgromadzeń zakonnych ze sfery publicznej. Było to zwłaszcza widoczne w zamykaniu szpitali i ośrodków pomocy prowadzonych przez siostry, oraz w likwidowaniu szkół katolickich. Referat wywołał ożywioną dyskusję. Wkład alumnów w organizację tego przedsięwzięcia był niezbędnym. Zadbali o rozpowszechnienie informacji o wystąpieniu s. Kozieł. Byli również odpowiedzialni za całą stronę techniczną wydarzenia, a sporządzone przez nich sprawozdanie znalazło się na stronie kieleckiego seminarium¹⁰. Natomiast 5 listopada 2015 r. dr Przemysław Stanko, adiunkt Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II

⁸ *Prezentacja podczas zjazdu GPS*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/prezentacja-podczas-zjazdu-gps/> (dostęp 15 maja 2016).

⁹ P. Misztal, *O Bernardynach na Kole Historycznym (05.03.2015 r.)*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/o-bernardynach-na-kole-historycznym-05-03-2015-r/> (dostęp 15 maja 2016).

¹⁰ P. Misztal, *O represjach wobec zakonnic*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/o-represjach-wobec-zakonnic/> (dostęp 15 maja 2016).

w Krakowie, przedstawił referat, którego tematem były: *Cnoty teologiczne św. Jadwigi w oparciu o arengi*. Przedłożenie nawiązywało do innowacyjnych badań Stanisława Kurasia. Sama ich oryginalność wynikała właśnie z zainteresowania się arengami. Są to uroczyste wstępy do dokumentów wydawanych przez władzę, zawierające motywy danego aktu prawnego. Większość historyków odmawiała im faktograficznej wartości, co jednak nie zraziło Stanisława Kurasia. Dzięki temu odkrył w arengach prawdziwy katalog cnót św. Jadwigi. Referat stanowił też swoisty hołd wobec postaci tego badacza, który przez całe swe naukowe życie musiał się zmagać z nieufnością. Początkowo uznany za „podejrzany” element przez władze komunistyczne nie mógł znaleźć pracy, co było dość niezwykle w państwie o tym ustroju. Następnie zatrudniony przez kard. Karola Wojtyłę w archiwum z niechęcią był przyjmowany przez krakowskie duchowieństwo, które nie rozumiało, dlaczego do tak ważnych badań dotyczących historii Kościoła zatrudnia się ludzi świeckich, nie zaś kapłanów. Spotkanie wzbudziło ogromne zainteresowanie alumnów, a złożyły się na to dwa elementy: tak szlachetna postać jak królowa Jadwiga i nowatorska metoda.

Kolejnym wydarzeniem było wyjazdowe posiedzenie organizacji, które miało miejsce w dniach 10–11 listopada w Krakowie. Wiązało się ono z obchodami odzyskania niepodległości przez Polskę. Szczególny środek patriotycznego wychowania alumnów stanowiło ich uczestnictwo w uroczystej Mszy św. sprawowanej przez ks. kard. Stanisława Dziwisza na Wawelu. Nie zabrakło też elementów *stricte* historycznych: alumni wraz z ks. prof. Wacławem Urbanem zwiedzili Wawel i krakowską katedrę. Po jezuickim kościele św. Barbary oprowadził ich o. prof. Stanisław Cieślak SJ. Następnie klerycy zwiedzili Rynek wraz z kościołem Mariackim i kościołem św. Wojciecha. Był również czas na odpoczynek, połączony z wizytą członków koła w słynnej Jamie Michalika, związanej z elitami II Rzeczypospolitej¹¹. Poza wymiarami pobożnościowym, intelektualnym i patriotycznym wyjazd miał spore znaczenie wychowawcze i wspólnototwórcze, stanowiąc w ten sposób cenne wsparcie dla formacji ludzkiej w seminarium.

Inicjatywą koła, mającą na celu uzupełnienie sporej luki w danej dziedzinie, jest próba stworzenia broszury o historii kieleckiego seminarium. Jej prognozowana objętość i treść przekraczają jednak ramy podobnej publikacji i zdają się już wskazywać na coś w rodzaju małej książki. Z drugiej strony znacznie utrudnia to jej powstanie i zwiększa potrzebny czas na przygotowania. Wprost tej tematyce poświęcono spotkania: siedemdziesiąte szóste z dnia 12 marca 2015 r., siedemdziesiąte siódme z dnia 19 marca 2015 r. i osiemdziesiąte drugie z dnia 26 listopada 2015 r. Również wiele innych spotkań było

¹¹ D. Bęben, S. Brzoza, *Wyjazd do Krakowa*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/wyjazd-do-krakowa/> (dostęp 15 maja 2016).

pośrednio związanych z jej realizacją. Planowana broszura wiąże się ściśle z programem specjalnej trasy zwiedzania seminarium opracowanym przez członków koła. Był on prezentowany zarówno wobec uczestników II Ogólnopolskiego Forum Dyrektorów Archiwów Diecezjalnych, jak również w wypadku każdorazowych akcji odbywających się w kieleckim seminarium, np. takich jak *Zostań klerykiem na weekend*. Poszczególni alumni posiadają umiejętność w skróconej wersji zaprezentować cały program. W normalnej sytuacji jednak każdy kleryk odpowiada za kilka wyznaczonych referatów. Stan alumnów odpowiedzialnych za poszczególne referaty na dzień 31.12.2015 przedstawia się następująco: Dawid Dzienniak – dzieje kaplicy św. Stanisława; dzieje seminarium w dwudziestoleciu międzywojennym, Daniel Olejarczyk – troska o powołania, Konrad Kowal – rektorzy Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach, Mateusz Magiera – święci związani z seminarium kieleckim, Wojciech Rutczyński – dzieje seminarium w XVIII w., Dawid Bęben – dzieje seminarium w XIX w., Ireneusz Kamiński – dzieje seminarium w latach II wojny światowej i w połowie XX w., Piotr Misztal – formacja teologiczna; dzieje biblioteki, Mateusz Szostak – wybitni absolwenci seminarium kieleckiego, Sebastian Brzoza – dzieje kościoła Trójcy Świętej¹².

Jedną z przestrzeni aktywności instytucji jest udział w działalności kieleckiego Towarzystwa Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego w Kielcach im. bł. Wincentego Kadłubka. Przejawia się ona w dbaniu o to, by informacje o spotkaniach odbywających się w drugie wtorki miesiąca trafiły do wszystkich zainteresowanych. Konkretnie alumni starają się, by plakaty informacyjne towarzystwa zostały umieszczone w wyznaczonych miejscach na terenie seminarium. Klerycy uczestniczą również osobiście w spotkaniach. Realizują w ten sposób jeden z ideowych postulatów koła, a mianowicie dążenie do głębszego poznania historii diecezji. Z każdego spotkania sporządzają sprawozdanie, które zamieszczone jest następnie na stronie internetowej organizacji kleryckiej. W analizowanym okresie alumni obecni byli na dwóch spotkaniach naukowych organizowanych przez archiwum w ramach programu naukowego *Rola Kościoła jako wychowawcy i stróża kultury narodowej*. W roku 2015 chodzi o spotkanie z dnia 13 stycznia 2015 r., na którym dr Lech Frączek przedstawił zasób archiwum parafialnego w Przylęku Szlacheckim; odnośne sprawozdania trafiły na stronę seminarium¹³ i diecezji kieleckiej¹⁴. Ponadto o spotkanie z dnia 10 marca 2015 r., gdzie referat pt. *Represjonowani księża diecezji kieleckiej działający na terenie województwa krakowskiego*

¹² Koło Historyczne Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach, *Protokoły posiedzeń*, b. sygn.

¹³ I. Kamiński, *Archiwum parafialne w Przylęku Szlacheckim (13.01.2015)*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/1434/> (dostęp 15 maja 2016)

¹⁴ M. Szostak, *O zasobie archiwalnym w Przylęku*, Źródło: <http://www.diecezja.kielce.pl/o-zasobie-archiwalnym-w-przyleku> (dostęp 15 maja 2016).

(1945–1956) wygłosił ks. prof. dr hab. Józef Marecki. Relację z tego spotkania alumni tradycyjnie zamieścili na stronie seminarium¹⁵. Alumni uczestniczyli także jako słuchacze w ważnej inicjatywie, jaką podjęło Archiwum Diecezjalne w Kielcach 15 czerwca 2015 r., a mianowicie w II Ogólnopolskim Forum Dyrektorów Archiwów Diecezjalnych. Starali się również za pomocą środków medialnych zachęcić do udziału w niej innych zainteresowanych¹⁶. Warto nadmienić, że trzech kleryków z Koła Historycznego WSD jest założycielami Towarzystwa Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego w Kielcach im. bł. Wincentego Kadłubka w Kielcach: Konrad Kowal, Piotr Misztal, Daniel Olejarczyk, natomiast należący do koła Mateusz Szostak posiada status jej członka. Działalność ta wiąże się ze sporymi korzyściami edukacyjnymi dla alumnów.

Bardzo ważne z punktu widzenia realizacji współpracy między uczelniami wyższymi w Kielcach jest zaangażowanie stowarzyszenia kleryków w wydarzenia realizowane przez środowisko Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Nie można zapomnieć o obecności członków koła na spotkaniach odbywających się na UJK. Jednym z takich wydarzeń było uczestnictwo trzech alumnów w seminarium naukowym prof. Waldemara Kowalskiego, na którym wysłuchali wykładu pana Waldemara Glińskiego na temat odkryć archeologicznych na terenie Kielc. Sprawozdanie z tego wydarzenia zamieszczone zostało na stronie seminarium. Kleryków z Koła Historycznego nie mogło zabraknąć na prezentacji książki *Kultura i życie religijne społeczeństwa polskiego w XIX wieku* autorstwa ks. prof. Daniela Olszewskiego, wieloletniego wykładowcy WSD w Kielcach, odbywającej się na seminarium naukowym prof. Wiesława Cabana. Przedłożenie zawierało również przedstawienie bogatej spuścizny piśmienniczej profesora (chodzi tu głównie o klasyczny, wielokrotnie wznawiany podręcznik *Dzieje chrześcijaństwa w zarysie* czy takie prace, jak: *Polska kultura religijna na przełomie XIX i XX wieku* albo *Dzieśięć wydarzeń, które wstrząsnęły Kościołem XX wieku*), a także ukazanie jego niezwykłego kunsztu metodologicznego. Tego samego dnia, 6 lutego, wieczorem, ks. prof. Daniel Olszewski zmarł. Z tego powodu obecność alumnów na tym seminarium, poza wymiarem edukacyjnym, nabrała charakteru symbolicznego pożegnania zasłużonego wykładowcy, co podkreślili w krótkim sprawozdaniu opublikowanym na stronie seminaryjnej¹⁷.

¹⁵ I. Kamiński, *O prześladowaniu Kościoła* (10.03.2015), Źródło: <http://wsd.kielce.pl/o-przesladowaniu-kosciola-10-03-2015/> (dostęp 15 maja 2016).

¹⁶ *Forum Dyrektorów Archiwów Diecezjalnych*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/forum-dyrektorow-archiwow-diecezjalnych/> (dostęp 15 maja 2016).

¹⁷ P. Kundera, *Prezentacja ostatniej książki ks. Prof. D. Olszewskiego* (05.02.2015), Źródło: <http://wsd.kielce.pl/prezentacja-ostatniej-ksiazki-ks-prof-d-olszewskiego-05-02-2015/> (dostęp 15 maja 2016).

Do istotnych wydarzeń należy też zaliczyć spotkanie organizacji inicjujące przygotowanie konferencji, do której współtworzenia zostali zaproszeni przez ks. dr. A. Kwaśniewskiego przedstawiciele kieleckiego uniwersytetu. Odbyło się ono w obecności rektora. UJK reprezentowały prof. Beata Wojciechowska i dr Sylwia Konarska-Zimnicka. Przybyli także przedstawiciele Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Skarżysku-Kamiennej: Krzysztof Zemela (prezes) oraz Piotr Kardyś. Tematem spotkania z dnia 16 kwietnia 2015 r., które odbyło się w pracowni koła, była współpraca przy organizacji konferencji naukowej w 2016 r., poświęconej szeroko rozumianej kulturze religijnej i nawiązującej do 1050 rocznicy chrztu Polski przypadającej w 2016 r. Alumni obecni na spotkaniu wyrazili chęć swego uczestnictwa w konferencji zarówno na płaszczyźnie organizacyjnej, jak i merytorycznej.

Kolejnym wydarzeniem wskazującym na zacieśnianie się współpracy między środowiskami Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach i Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach był referat wygłoszony przez alumna Piotra Misztala dnia 27 kwietnia 2015 r. Jego wystąpienie miało miejsce w ramach sympozjum zorganizowanego przez Studenckie Koło Naukowe Regionalistów. Temat referatu brzmiał: *Teologia dogmatyczna do czasów Soboru Watykańskiego II w Seminarium Duchownym w Kielcach*. Autor starał się zrekonstruować poziom wykładu teologii dogmatycznej na podstawie używanych podręczników. Ich zdjęcia prezentowane były na slajdach. Badania opierały się na porównywaniu podręczników używanych w kieleckim seminarium ze standardami ogólnopolskimi. Wyniki analiz ukazały nierówny poziom prowadzenia wykładów. Zwykle poziom kształcenia w seminarium był dość wysoki, a jedynie w początkach XIX stulecia można odnotować poważniejszy kryzys. Referat wzbudził pewne zainteresowanie, na co wskazywały pytania zadawane prelegentowi podczas dyskusji. Było to pierwsze wystąpienie alumna z koła na konferencji naukowej¹⁸.

Niewątpliwie jedną z najważniejszych płaszczyzn aktywności organizacji jest działalność mająca na celu promowanie Sanktuarium Świętego Grobu Jerozolimskiego Naszego Pana Jezusa Chrystusa w Miechowie, które znajduje się na terenie diecezji kieleckiej. Niegdyś było ono celem licznych pątników, a pielgrzymka do tego miejsca uważana była za równoważną pielgrzymce do Ziemi Świętej. Dziś, mimo że nie jest ono zapomniane, to wiedza o jego pozycji nie dorównuje wielkości realnego znaczenia. Szereg inicjatyw kleryckiego Koła Historycznego zmierza zarówno do pogłębienia znajomości tego sanktuarium, jak również wykształcenia świadomości jego duchowego znaczenia, co ma zaowocować w przyszłości w pracy duszpasterskiej. Cała ta działalność nie byłaby możliwa bez życzliwości kustosa miechowskiego sanktuarium,

¹⁸ K. Wójcik, *Referat Piotra Misztala na uniwersytecie*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/referat-piotra-misztala-na-uniwersytecie-27-04-2015/> (dostęp 15 maja 2016).

ks. Mirosława Kaczmarczyka. Dzięki jego wsparciu zorganizowano praktyki wakacyjne alumnów w Miechowie. Zadaniem przebywających tam kleryków jest przedstawianie odwiedzającym sanktuarium pielgrzymom duchowych treści związanych z tym miejscem. Znajomość historii oraz architektury i sztuki jest tu niezbędna, zmierza ona jednak ku wymiarowi duchowemu i ubogaceniu życia wewnętrznego odwiedzających polską Jerozolimę. Należy także podkreślić ścisłą współpracę z Muzeum Ziemi Miechowskiej. Pierwsze praktyki odbyły się w 2014 r. i uczestniczyło w nich dwóch alumnów. W następnym roku było ich już czterech: Dawid Dzienniak (15.07–30.07), Sebastian Brzoza (01.08–15.08), Ireneusz Kamiński (18.08–02.09) i Karol Rasala (02.09–19.09). Klerycy prowadzili dziennik praktyk, w którym zapisywane były wypełniane każdego dnia obowiązki. Wartość praktyki miechowskiej polega na możliwości zdobywania umiejętności posługiwania się wiedzą historyczną w działaniach duszpasterskich. Ma o tyle duże znaczenie, że jest ona skutecznym sposobem formacji specjalistycznej kandydatów do kapłaństwa, pracujących w przyszłości na terenie sanktuariów diecezji kieleckiej¹⁹.

Duszpasterskim wydarzeniem popularyzującym miechowskie sanktuarium stała się pielgrzymka kościoła Trójcy Świętej w Kielcach do Grobu Bożego w Miechowie. Odbyła się ona dnia 7 marca 2015 r., a patronat nad nią objął ksiądz rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach Paweł Tambor, który również w niej uczestniczył. Udział w pielgrzymce wzięło 40 osób, głównie wierni świeccy uczęszczający do kościoła Trójcy Świętej, ale również alumni odpowiedzialni za jej organizację: Patryk Kundera, Daniel Olejarczyk, Piotr Misztal, Sebastian Brzoza, Ireneusz Kamiński i Mateusz Parobiec. Pierwszym punktem było charakterystyczne dla miechowskiego sanktuarium nabożeństwo *lucenarium*, związane z symboliczną wymową świec wskazujących na zmartwychwstanie Chrystusa. W modlitwie pielgrzymom towarzyszył kustosz sanktuarium ks. Mirosław Kaczmarczyk. Następnie alumn Patryk Kundera przedstawił w skrócie historię kaplicy Grobu Bożego. Kolejnym punktem programu była prezentacja działalności kleryckiej organizacji podczas przerwy na kawę. Nieodzowny element odwiedzin w Miechowie stanowiła wizyta w miejscowym muzeum, które przechowuje bogate zbiory związane z historią sanktuarium. Kulminacyjnym momentem pielgrzymki była Msza św. sprawowana w kaplicy Grobu Bożego. Dzięki uprzejmości księdza kustosa pielgrzymi udali się po niej na posiłek w wyremontowanej części dawnego klasztoru. Wysłuchać tam mogli referatu alumna Piotra Misztala na temat św. Jana Kantego, który przez prawie dziesięć lat związany był z Miechowem. Następnie pielgrzymi udali się ponownie do bazyliki, gdzie modlili się koronką do Miłosierdzia Bożego, pomni na wypełnienie warunków

¹⁹ I. Kamiński, *Praktyki alumnów w Miechowie*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/8381-2/> (dostęp 15 maja 2016).

odpustu zupełnego, którego można dostąpić dzięki wizycie w sanktuarium Grobu Bożego. Historię zgromadzenia przez wiele lat opiekującego się tym miejscem przedstawił dyrektor miechowskiego muzeum pan Włodzimierz Barczyński. W drodze powrotnej do Kielc pielgrzymi zatrzymali się na krótką modlitwę w kościele w Książu Wielkim, gdzie Piotr Miszał opowiedział o historii cudownego obrazu Matki Bożej. Pielgrzymka znalazła oddźwięk w mediach diecezjalnych, o czym świadczy artykuł pani Agnieszki Dziarmagi na jej temat zamieszczony we wkładce diecezjalnej do „Niedzieli”²⁰. Alumni sporządzili również sprawozdanie, które można znaleźć na stronie kieleckiego seminarium²¹.

Kolejną bardzo ważną inicjatywą alumnów było zaangażowanie w II Diecezjalną Pielgrzymkę do Miechowa, która odbyła się dnia 7 maja 2015 r. pod hasłem: „Pogłębiaj wiarę przy pustym grobie”. Uczestniczyło w niej ok. 600 pielgrzymów. Alumni brali czynny udział w nabożeństwach drogi krzyżowej i adoracji krzyża. Podczas kulminacyjnego punktu pielgrzymki: Mszy św. koncelebrowanej, sprawowanej pod przewodnictwem bpa ordynariusza diecezji kieleckiej Jana Piotrowskiego, kazanie wygłosił ks. bp sufragan Marian Florczyk. Alumni koordynowali służbę liturgiczną. Pielgrzymka miała na celu wzbudzić wśród mieszkańców diecezji świadomość znaczenia miechowskiego sanktuarium. Już z tego powodu obecność alumnów w wydarzeniu tak ważnym dla Kościoła partykularnego wydaje się być niezbędna²². Zainteresowanie lokalnej prasy wskazuje na wagę tego wydarzenia dla diecezji²³.

W dniach 27–28 maja 2015 r. została zorganizowana w Miechowie konferencja upamiętniająca 210 rocznicę utworzenia diecezji kieleckiej. W jej powstanie zaangażowało się szereg środowisk: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Wyższe Seminarium Duchowne w Kielcach, Towarzystwo Przyjaciół Archiwum Diecezjalnego w Kielcach im. bł. Wincentego Kadłubka w Kielcach, Muzeum Ziemi Miechowskiej oraz Parafia Grobu Bożego w Miechowie. Inicjatywa ta jest tym bardziej godna podkreślenia, że podobnego sympozjum nie było w Miechowie przez dwadzieścia lat. Konferencja postawiła sobie za cel ukazanie wkładu bożogrobców w kulturę intelektualną i religijną Polski. Znaczną liczbę spośród 18 referentów stanowili przedstawiciele Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach i Sądu Biskupiego

²⁰ A. Dziarmaga, *Z kościoła Trójcy Świętej do Miechowa*, „Niedziela”, 58 (2015), nr 14, (wkładka kielecka) s. VI.

²¹ I. Kamiński, *Pielgrzymka Kościoła Trójcy Świętej do Miechowa (07.03.2015)*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/pielgrzymka-kosciola-trojcy-swietej-do-miechowa-07-03-2015/> (dostęp 15 maja 2016).

²² *Diecezjalna Pielgrzymka do Miechowa*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/ii-diecezjalna-pielgrzymka-do-miechowa-2/> (dostęp 15 maja 2016).

²³ W. Burzawa, *Pielgrzymka do Sanktuarium Grobu Bożego w Miechowie*, „Niedziela”, 58 (2015), nr 9, (wkładka kielecka) s. II.

w Kielcach: ks. dr Paweł Tambor, ks. dr Andrzej Kwaśniewski, ks. dr Paweł Tkaczyk, ks. dr Adam Wilczyński, ks. dr Tomasz Siemieniec, ks. dr Sebastian Wieczorek, ks. dr Mirosław Kowalski i ks. dr Bartłomiej Pieron. W sympozjum w charakterze słuchaczy udział wzięło także siedmiu alumnów kieleckiego seminarium: Piotr Wojtasiński, Piotr Misztal, Ireneusz Kamiński, Dawid Dzienniak, Jakub Janicki, Sebastian Brzoza i Wojciech Rutczyński. Było ono znakomitą okazją do pogłębienia wiedzy o diecezji, co należy do jednego z celów statutowych koła. Jego członkowie służyli również pomocą od strony technicznej. Sprawozdanie, sporządzone przez alumnów, zamieszczone zostało na stronie seminarium²⁴.

Wartą odnotowania dziedziną, w której przejawia się działalność członków koła, jest publikowanie sprawozdań na stronie Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach lub na stronie Diecezji Kieleckiej. Pożyteczność podobnych przedsięwzięć przejawia się już w tym, że alumni opanowują w ten sposób umiejętność syntezy wiadomości oraz sztukę tworzenia krótkich form wypowiedzi, tak przydatnych w pracy duszpasterskiej. Z drugiej strony owe publikacje mają charakter popularnonaukowy i starają się zainteresować odbiorców. Jest to też znakomita droga, by nauczyć alumna w wartościowy sposób korzystać z mediów. Przyspieszona komunikacja, możliwa dzięki Internetowi, daje przecież nowe możliwości duszpasterstwu. W analizowanym okresie powstało 16 sprawozdań. Poniżej wykaz autorów sprawozdań według ich liczby: Ireneusz Kamiński – cztery sprawozdania: *Archiwum parafialne w Przylęku Szlacheckim* (13.01.2015), *Pielgrzymka Kościoła Trójcy Świętej do Miechowa* (07.03.2015), *O prześladowaniu Kościoła* (10.03.2015), *Praktyki alumnów w Miechowie*; Piotr Misztal – trzy sprawozdania: *O ostatnich odkryciach archeologicznych w Kielcach*, *O Bernardynach na Kole Historycznym* (05.03.2015 r.), *O represjach wobec zakonnic*; Dawid Bęben – dwa sprawozdania: *Konferencja na 1050 rocznicę chrztu, Wyjazd do Krakowa*; Mateusz Szostak – jedno sprawozdanie: *O zasobie archiwalnym w Przylęku*; Patryk Kundera – jedno sprawozdanie: *Prezentacja ostatniej książki ks. Prof. D. Olszewskiego* (05.02.2015); Piotr Wojtasiński – jedno sprawozdanie: *Konferencja o Bożogrobcach*; Konrad Wójcik – jedno sprawozdanie: *Referat Piotra Misztala na uniwersytecie*; Sebastian Brzoza – jeden referat: *Wyjazd do Krakowa*; trzy referaty niepodpisane: *Prezentacja podczas zjazdu GPS*, *II Diecezjalna Pielgrzymka do Miechowa*, *Forum Dyrektorów Archiwów Diecezjalnych*. Łącznie w 2015 r. stronę zakładkę koła odwiedziło ok. 700 osób²⁵. Ponadto alumni moderują konto koła na Facebooku.

²⁴ P. Wojtasiński, *Konferencja o Bożogrobcach*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/konferencja-o-bozogrobcach/> (dostęp 15 maja 2016).

²⁵ *Statystyka liczebności czytelników zakładek*, Źródło: <http://wsd.kielce.pl/> (dostęp 16 maja 2016).

Na podstawie sprawozdania widzimy, że Koło Historyczne Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach w pełni realizuje swoje założenia programowe. Referaty wygłaszane na cotygodniowych spotkaniach, jak również uczestnictwo w sympozjach poszerza znajomość dziejów samego seminarium oraz diecezji kieleckiej i Kościoła powszechnego. Działalność alumnów w Internecie, a także plan oprowadzania służą popularyzacji tej wiedzy. Szereg prezentowanych referatów traktuje o świętych. Różne zadania – zwłaszcza sporządzenie opracowań z historii parafii – uczą postępowania z archiwaliami i wydobywania z nich informacji. Działania organizacji związane z Miechowem, w tym szczególnie wakacyjne praktyki alumnów, służą kształtowaniu praktycznej kultury historycznej. Na wielu innych płaszczyznach stowarzyszenie wspiera także formację seminaryjną. Wyjazdy mają walor wspólnototwórczy. Alumni mają ściśle przydzielone obowiązki, co uczy ich odpowiedzialności i sumienności. Wiele tworzonych przez kleryków prac i referatów rozwija ich zdolności pisarskie oraz intelektualne.